

RESOLUCIÓ SOBRE LA LLEI D'EDUCACIÓ DE CATALUNYA
XXX AGO del CNJC – Deltebre, 5 i 6 d'abril de 2008

El concepte d'educació ha traspassat els límits d'espai i temps que tradicionalment havia tingut definits, essent acceptat com un procés obert en totes les etapes de la vida i reconeixent la capacitat educativa dels diversos espais i contextos de socialització. Així mateix, és acceptat el caràcter integral que ha d'impregnar la dinàmica educativa, considerant totes les dimensions de la persona.

Avui, per educació s'entén un ampli i complex conjunt de processos d'aprenentatge que es donen en contextos molt diferents i en situacions formalment educatives o en situacions on la intencionalitat educativa és escassa. La UNESCO reconeix l'existència de tres tipus d'educació que intervenen en el ple desenvolupament individual i social d'una persona: l'educació formal, que té un caràcter intencional, regulat i planificat, l'educació no formal, entesa com activitat educativa organitzada i sistemàtica, fora del marc oficial i no obligada, i l'educació informal, un procés d'aprenentatge continu i espontani, un fet social no intencional. Aquesta realitat de l'educació, junt a reforçar el paper de l'escola i del sistema educatiu, posa de relleu i dona valor a altres realitats que també són educatives, entre les quals cal destacar la tasca educativa i la contribució social del Moviment Associatiu Juvenil.

Des d'aquesta perspectiva varem celebrar que el Departament d'Ensenyament esdevingués Departament d'Educació i es valorà positivament la voluntat de cooperació educativa dels Plans Educatius d'Entorn, malgrat que el seu desenvolupament hagi tingut dificultats i generat situacions diverses no totes elles valorades prou satisfactòriament.

Per altra banda cal no oblidar el bagatge del teixit associatiu del nostre país en el camp de l'educació no formal, que ha contribuït significativament a l'enfortiment i vertebració de la societat civil catalana.

És per tot això que, sense menystenir el paper troncal de l'educació formal, la futura llei hauria de considerar adequadament i amb tota la seva importància la realitat educativa no formal que es dona fora de la franja escolar, reconeixent-la, valorant-ne l'aportació específica que suposa i possibilitant-ne el seu desenvolupament.

Al mateix temps, estem convençuts de que un sistema d'educació pública d'alta qualitat és un instrument essencial per a l'aprofundiment dels valors democràtics, la cohesió social, la qualitat de vida, la capacitació professional que requereix un model econòmic d'alta qualitat i l'equitat.

El sistema educatiu català pateix des de fa anys una manca d'inversió pública i una forta desigualtat entre escola pública i concertada que fa qüestionar l'existència d'un únic sistema públic. Aquest dèficit crònic que venim arrossegant ha condicionat el desenvolupament de successives reformes. Per afrontar els canvis necessitem una modernització del sistema públic basada en la millora de la inversió pública, el compromís de l'escola concertada amb les noves necessitats socials, l'atenció dels espais educatius que es donen més enllà de l'escola com les famílies, l'entorn i l'educació no formal, i la major implicació de pares, alumnes i mestres en l'escola i l'institut a través d'una major democratització del seu funcionament.

Una Llei d'educació de Catalunya hauria d'acomplir tres criteris bàsics des de la perspectiva del CNJC i de les entitats que el componen: ha de ser integradora, arribant a tota la comunitat educativa, fins a la seva vessant més social, genèrica, englobant, també, l'educació no formal i la informal, les quals portem a terme la majoria d'entitats juvenils catalanes, i, finalment, oberta, que impliqui a tota la societat catalana.

Per tot això, demanem al Departament d'Educació, al Govern i al conjunt de la societat catalana que treballin per:

El reconeixement de la diversitat d'agents que eduquen fora l'escola

En aquest escenari educatiu que es dona més enllà del context escolar, caldria reconèixer la diversitat d'actors que hi intervenen. Entenent, per tant, que les motivacions i expectatives amb què cadascú desenvolupa el seu projecte educatiu són diverses, i que configuren una realitat heterogènia que inclou empreses de serveis educatius, entitats educatives sense ànim de lucre i organitzacions d'associacionisme educatiu i realitats que desenvolupen la seva acció educativa des del voluntariat.

La permeabilitat dels centres i dinàmiques escolars

Sense qüestionar la centralitat que exerceix l'escola en la dinàmica educativa, caldria tenir en compte la vinculació d'aquesta amb el seu entorn com una clau d'èxit per donar resposta a les necessitats educatives de cada àmbit local.

És per això que el nou marc legislatiu hauria de facilitar i normalitzar l'obertura dels centres escolars a les entitats educatives de l'entorn. Una permeabilitat que hauria de considerar-se en el mateix disseny dels equipaments i en la definició de les dinàmiques educatives per tal d'afavorir la optimització d'espais i recursos i l'enriquiment i cooperació entre els diversos agents educadors.

L'aprofitament de les oportunitats d'organitzar-se en zones educatives

Els precedents generats pels Plans Educatius d'Entorn han abordat el repte de la cooperació i implicació dels diversos agents educadors en la construcció i desenvolupament d'un projecte educatiu d'àmbit local. L'organització del territori en zones educatives hauria de permetre la generalització d'aquesta tendència assegurant uns espais de trobada i coordinació dels diversos agents educadors que els permetin, des de la seva pròpia naturalesa, implicar-se i fer-se partícips del projecte educatiu de la zona a la què pertanyen.

Perquè això fos possible seria important que la delimitació de cada zona educativa respongués a una àrea que la ciutadania i els agents educadors reconeguessin com el seu àmbit local, per sobre d'altres criteris administratius, respectant i aprofitant l'espai territorial que les persones d'un determinat lloc identifiquen i reconeixen com a propi.

L'encaix entre la Llei d'Educació i les possibles mesures de Reconeixement i Promoció de les organitzacions d'associacionisme educatiu i les entitats educatives sense ànim de lucre

Davant la necessitat que es desenvolupin mesures de reconeixement i promoció, caldria que la llei d'educació tingués en compte els possibles aspectes limítrofs per tal de preveure un bon encaix, evitant buits i solapaments.

Una inversió pública suficient en educació

És imprescindible la millora de la inversió pública per dur a terme les millores del sistema públic d'ensenyament i garantir el seu creixement davant l'augment d'alumnes. En aquests moments el Govern de la Generalitat és lluny de complir amb els seus compromisos. No pot substituir-se la inversió pública amb regulació legal, exigim el compliment del compromís del Govern de la Generalitat de millorar la inversió pública en educació fins al 6% del PIB.

L'educació per a combatre les desigualtats

Totes i tots els alumnes tenen dret a rebre una educació d'excel·lència. Cal recordar que aquells països que compten amb els sistemes públics que obtenen millors resultats basen l'educació en l'equitat social. I que en contra del model que plantegen les Bases presentades pel govern de privatització de la gestió i el foment de la competitivitat, els models educatius d'èxit es basen en la cooperació, l'equitat i el servei públic.

El reforçament del sistema públic d'educació s'ha de produir mitjançant la suficiència de places públiques, la progressiva eliminació de la concertació i el compromís explícit dels centres concertats existents en la no discriminació en l'escolarització, la millora de la qualitat, la gratuïtat i la democratització del seu funcionament. Paral·lelament, cal garantir un sistema de beques i ajuts que cobreixin, no només les despeses acadèmiques de matriculació, sinó també les de material, mobilitat i condicions d'estudi en general, a totes les persones i famílies que ho necessitin.

Una llei que garanteixi l'educació dels 0 als 6 anys i la postobligatòria

La llei ha recollit un plantejament integral del procés educatiu de les persones entre els 0 i els 18 anys, millorant l'oferta i la qualitat de l'educació de 0 a 6 anys i atenent les necessitats en FP i Batxillerat.

Sense que puguin substituir el necessari paper educatiu de la família, és necessari un major desenvolupament dels serveis educatius a la petita infància, i especialment l'increment de places públiques d'escoles bressol per tal de respondre a la demanda de les famílies.

Reivindiquem el desenvolupament d'una llei que compti amb un ampli apartat de Formació Professional sobre els seus 3 subsistemes (reglada, contínua i ocupacional) i que estableixi bases reals de progrés, potenciació i

millora del sistema, tant per a alumnes com professors i centres d'ensenyament. Cal comptar per a això tant amb les associacions estudiantils com amb els sindicats de treballadors, que han de vetllar per un sistema de pràctiques a les empreses dignes i de qualitat.

És imprescindible garantir que l'educació pública gaudeixi d'un professorat especialitzat i reciclat en l'apartat tècnic del seu ensenyament. Els centres públics han de disposar materials de qualitat i contemporanis per portar a terme en condicions la vessant pràctica dels cicles formatius. Exigim el reconeixement dels drets i de la igualtat que encara manquen als estudiants de FP d'arreu de Catalunya.

Una llei que aprofundeixi en la participació

Precisament per la importància de les famílies i l'entorn en l'educació de les persones es fa necessari aprofundir i millorar la implicació i la participació de la comunitat educativa en els centres. És especialment important la participació dels propis estudiants com a factor de compromís, aprenentatge, maduració i foment de valors democràtics. És necessari millorar la qualitat de la participació en els centres públics així com democratitzar el funcionament dels concertats. La participació i els drets democràtics han de ser una característica del sistema públic sense estar condicionats a la titularitat pública o privada dels centres.

No podem acceptar la possibilitat de que els centres públics siguin gestionats per entitats privades ni que els drets de participació de les i els estudiants estiguin condicionats a les decisions de la direcció perquè suposen un retrocés cap a un model obsolet i obstaculitzen enlloc d'incentivar la implicació d'alumnes, professorat, pares i mares en el procés educatiu. Demanem el reconeixement universal dels drets de participació dels alumnes i el paper destacat que fan les associacions d'estudiants sense supeditació a l'arbitri de la direcció dels centres i la gestió pública dels centres públics.

Una llei nascuda del diàleg

Sense un ampli diàleg amb el conjunt de la comunitat educativa no és possible assolir el consens social que requereix tot gran repte social. Considerem necessària i imprescindible la complicitat entre l'administració i tots els agents educadors, per establir un marc de col·laboració que permeti concretar i desenvolupar la Llei d'Educació de Catalunya que incorpori, com a mínim, l'acompliment dels compromisos adquirits pel Govern en el Pacte Nacional per a l'Educació.

I per això, demanem la retirada del document de bases per poder negociar una proposta de llei molt més consensuada i molt més representativa socialment.

Per últim, considerem que **la Llei d'educació de Catalunya ha de fomentar l'ús del català com a llengua pròpia del país.**

L'educació és sens dubte un dels eixos bàsics a tenir en compte per abordar els reptes que planteja la societat catalana d'avui. Des d'aquesta perspectiva es comparteix la necessitat d'un nou marc legislatiu que possibiliti el reforçament i la dinamització del sistema educatiu com una eina clau de cohesió i desenvolupament social que permeti respondre globalment i amb èxit als reptes actuals de l'educació al nostre país.

**Per una educació moderna, pública i de qualitat!
Per una escola pública, catalana, laica i democràtica!**

Resolució presentada amb caràcter d'urgència, el 2 d'abril de 2008

XXX AGO del CNJC. Deltebre, 5 i 6 d'abril de 2008